

УДК 37 (092) (460) "1928"

Зайченко Н. І.

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри  
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

### ІНТЕРВ'Ю З ЛОРЕНСО ЛУЗУРІАГОЮ (1928 Р.)

Інтерв'ю з іспанським педагогом Лоренсо Лузуріагою (Lorenzo Luzuriaga Medina) (1889–1959) – велика рідкість. Дещо відомо з преси про публічні лекції освітянина в "іспанський" період його діяльності (до осені 1936 року). Розповідати ж про себе, очевидно, педагогові заважала природна скромність.

В інтерв'ю, ініційованому літературним критиком Е. Хіменесом Кабальєро (Ernesto Gimenez Caballero) й опублікованому в мадридській газеті "El Sol" 25 березня 1928 року, Лоренсо Лузуріага повідомляв, що з майбутньою дружиною Марією-Луїсою Наварро (Maria Luisa Navarro Margati) він познайомився у Вищій школі педагогіки. Йому імпонував незалежний і енергійний характер жінки. Одружився у 22 роки, а наступного року разом із першим сином родина вирушила до Німеччини, де в Берліні та Йені Лоренсо Лузуріага стажувався, зокрема слухав лекції Е. Шпрагнера (Eduard Spranger) та В. Рейна (Wilhelm Rein).

Повернувшись до Мадриду, Лоренсо примкнув до групи студентської молоді – знаменитої "республіки" (на вулиці Серрано, 36) – поряд із М. Моренте (Manuel Garcia Morente), А. Кастро (Americo Castro Quesada), Х. Морено (Jose Moreno Villa), Д. де Оруета (Domingo de Orueta y Duarte), А. Хіменесом (Alberto Jimenez Fraud), Х. Альваресом (Joaquin Alvarez Quintero), "чий дух передався теперішньому Студентському гуртожитку" [1, с. 3].

Мадридський Студентський гуртожиток (Residencia de Estudiantes) – центр, створений Радою з розширення наукових досліджень та упроваджений королівським указом 6 травня 1910 року. Очолював його до самого закриття в 1936 році Альберто Хіменес (Alberto Jimenez Fraud). Центр мав важливе значення в культурному житті Іспанії у 1910–1930-х роках [2, с. 102].

В інтерв'ю Лоренсо Лузуріага говорив про те, що 1913 року підготував до видання кілька педагогічних праць, зокрема "Актуальні напрями педагогіки в Німеччині" та "Документи з історії іспанської школи".

Далі він зазначав: "Педагогічна публіцистика почалася 1915 року з журналом "Іспанія". Згодом із 1917 року до 1922 року керував рубрикою "Педагогічна сторінка" в газеті "El Sol" ("Сонце"). Видав праці "Підготовка вчителів" 1918 року, "Неграмотність в Іспанії" – 1919 року, "Нариси про педагогіку і народну освіту" – 1920 та "Початкова освіта в Європі та іспано-американських республіках" – 1921 року. А 1922 року започаткував власне видання "Revista de Pedagogia" ("Педагогічний журнал"). Це було перше випробування, чи зможе спеціалізоване видання жити самостійно, без офіційної підтримки. Наразі воно є найбільш вивіреним в Іспанії завдяки співробітникам і точності інформації" [1, с. 3].

Повідомляв Лоренсо Лузуріага і про те, що від 1915 року він співпрацював із Мадридським педагогічним музеєм в якості інспектора початкового навчання.

Пізніше він обіймав посаду технічного секретаря в Міністерстві культурних відносин. У 1920-х роках іспанський педагог був представником Міжнародної Ліги нового виховання.

На питання “Якою Ви бачите освітню панораму в сучасному світі?” Лоренсо Лузуріага пояснював: “У книзі “Концепція і розвиток нового виховання” виклав усі свої бачення. Нове виховання не є кінцевою метою. Воно просто життєствердне, прагматичне. Концепція нового виховання пов’язана передусім з американським педагогом Дьюї. Також її збагатили ідеями Кершенштейнер, Клапаред, Кузіне, Монтессорі, Декролі та інші” [1, с. 3].

На питання “Яка, на Ваш погляд, освітня ситуація в Іспанії?” педагог відповідав таким чином: “Набагато покращилася. Сьогодні ми – народ “свідомий”. Нам ще не вистачає творчої оригінальності і консолідації інституцій” [1, с. 3].

З-поміж найвидатніших сучасних педагогів Іспанії Лоренсо Лузуріага називав Х. Ортегу-і-Гассета (Jose Ortega y Gasset), М. Косціо (Manuel Bartolome Cossio), Л. Сулуєту (Luis de Zulueta y Escolano), Д. Барнеса (Domingo Barnes Salinas), Л. Сантульяно (Luis Alvarez Santullano), Х. Кастільєхо (Jose Castillejo Duarte), А. Хіменеса (Alberto Jimenez Fraud), А. Льорку (Angel Llorca Garcia) та інших; до плеяди найзначніших іспанських молодих педагогів відносив Е. Міру (Emilio Mira y Lopez), Х. Ксіпай (Joaquin Xirau Palau), Ф. Альпера (Felix Martin Alpera), А. Бальєстероса (Antonio Ballesteros Beretta), Ф. Сайнса (Fernando Sainz Ruiz), Л. Серрано (Leonor Serrano de Xandri), Р. Льопіка (Rodolfo Llopis Ferrandiz), М. Баргальо (Modesto Bargallo Ardevol), Т. Косі (Teodoro Causi).

Інтерв’ю цікаве розмислами Лоренсо Лузуріаги. Воно передає глибину переживання педагога за освітню справу в рідній Іспанії.

#### Список літератури

1. Gimenez Caballero E. El pedagogo Lorenzo Luzuriaga. *El Sol*. Madrid, Domingo 25 de marzo de 1928. № 3321, año XII. P. 3.
2. Olaya Villar M. Alberto Jimenez Fraud y la Residencia de Estudiantes. *Ensayos: Revista de la Facultad de Educacion de Albacete*. 1991. № 5. P. 101–110.

УДК 616.89-008.48:612.3-057.87

Кіт Л. Я.

к.б.н., асистент кафедри безпеки життєдіяльності,  
Львівський національний університет імені Івана Франка

#### ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Харчування є невід’ємною складовою життєдіяльності людини. Повноцінне та збалансоване харчування не лише забезпечує нормальний ріст, фізичний і психічний розвиток молодого організму, підтримує оптимальне функціонування усіх органів і систем, впливає на формування імунітету та адаптаційні резерви організму до різних несприятливих чинників середовища, підтримує його високу працездатність і активне довголіття, а й впливає на здоров’я і добробут нації загалом.